

«δπου ξαδέρφοι κι' αδέρφοι με μνήμα και με στήλη
«θάν τὸν στολίζουν» τί πρεσβὶς ἀφ' ἧς ναι τὸν.

[νεκρῶνε.]

Εἶπε· καὶ τῶν θεῶν κι' ἀντρῶν τὴν ἄκουσε ὁ
πατέρας.

Καὶ ματωμένες ἔδρεχνε κατὰ τὴ γῆς ψυχάλας
τιμῶντας τὸν καλὸ τὴν γῆ, ποῦταν στῆς Τριῆς τοῦς

[κάμπους]

νὰν τοῦ σφαχτεῖ ἀπ' τὸν Πάτροκλον· ἀλλὰ ἀπ' τὴν

[πατρίδα]

Κι' ἐκείνοι οἱ διό σ' αὐτῶν με τ' ἄρματα στὰ χέρια,
τότ' ὁ ἀφέντης Πάτροκλος τὸν κοσμοξακουσμένο
Θρασύδημον, ποῦ παραγῆς τοῦ Σαρπηδόου 'ταν ἄξιος,
χτυπαίει στὴ ρίζα τῆς κοιλῆς καὶ τὴ ζωὴ τοῦ κόφτει.
Κι' ὁ Σαρπηδὸς με τὸ λαμπρὸ κοντάρι δὲν τὸν ἵδρε
κατόπι ὀρμώντας, καὶ βαρεῖ δεξιά στὸν ὦμον τ' ἀπὶ
τ' ἀποξινό, τὸν Πηλέδαο, ποῦ μ' ὕγκρας ξεψυχῶντας,
κι' ἔπεσε χάμου βροντερὰ καὶ πέταξε ἡ ψυχὴ του
Χώρισαν τ' ἄλλα διό—ὁ ζυγὸς τοῦς ἔτριξε—τὰ γέμια
μπερδέφτηκαν, τί κι' ἵππωνταν τ' ἀποξινό στὶς σκόνες.
Σ' ἀφ' ὅτου βροῖκε ἐφ' ἧς γιαντὶ ὁ ἄξιος Ἀφρομέδος·
δὲν τὰχασε, μὲν σέρονοντας ἀπ' τὸ παχὺ μερί του
τὴν κάμα, τρέχει τὰ λουριά καὶ κοβει τοῦ Πηλέδαο,
κι' ἔτσι τ' ἀλόγατα ἔσπασαν καὶ μπῆκαν στὰ λουριά

[τοῦς.]

Συνὰ τότ' ὄρμησαν οἱ διό μ' ἀμάχη ψυχολάγα.
Κι' ὁ Σαρπηδὸς ἀστόχνησε με τὸ λαμπρὸ ὄπλο πάλι,
τὴν ἡ μύτη ἀπάνου πέρασε ἀπ' τὸ ζερβὺ τὸν ὦμον
δίχως νὰ βρεῖ. Κατόπι ὄρμη με τὸ χαλκὸ ὁ Πάτροκλος
ποῦ ἔτσι τοῦ κάκου τ' ὄπλο του δὲν πῆδησε ἀπ' τὸ

[χέρι,

μὲν μπῆκε ἐκεῖ ποῦ τὴν καρδιά τὴν κλειδὸν τὰ
σπλάχνα γύρω.

Σὺν ἔλατο ἡ βελανιδιὰ θωριάστηκε ἡ σὰ λέβηκα
χοντρή, ποῦ κόβει ὁ μῆστορης στὰ ὄρη με τοικοῦρι
νιοτρόχιστο ἐτοιμάζοντας τὸν καρδιῶν ξύλα·
ἔτσι στρωμένος κατὰ γῆς σ' ἄττια μπροστὰ κι' ἀμάξι
μούγκριζε νυχουθῆγγοντας τὸ ματωμένο χῶμα.

Τότ' ὁ λεδέντης Πάτροκλος τὴν βάζει τὸ ποδάρι
στὰ στήθια ἀπάνου, κι' ἔσυρε τὸ χαλκωμένο φράξο
ἀπ' τὸ κορμὶ καὶ βγήκε ἐφ' ἧς στόκος μαζί καὶ

[σπλάχνα.]

Δὲ στέκουν τότες, μὲν σκορποῦν κι' οἱ δυνατόι
[Δυνάστες]

ὄλοι, σὺν εἶδαν κι' ἔπεσε στὴ μάχη ὁ βασιλεὺς τοῦς·
κι' ἄρποῦν τὰ ὄπλα οἱ Δαναοὶ ἀπ' τοῦ νεκροῦ τοῦς

[ὄμους]

ὀχτιδοδόλα χαλκίνα, ποῦ σ' ἔνα διό συντρεφούς
τάδωκε τοῦ Μενόιτη ὁ γιὸς νὰν τοῦ τὰ πᾶν στὰ πλοῖα.

ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΑΣ

Γιάνκος. Πατέρα, ἐγὼ μπορῶ νὰ κάνω κάτι ποῦ δὲν
μπορεῖς ἐσύ.

Πατέρας. Τί; Γιὰ νὰ δοῦμε;

Γιάνκος. Νὰ μεγαλώσω.

σοῦμε ἕνα σωρὸ λόγια ἀκατανόητα γι' αὐτόν, θὰ περιτρι-
ζόμαστε νὰ τοῦ ποῦμε τόσο μόνο, ὅτι ὑπάρχουν κι' ἄλλοι,
τρόποι, γιὰ νὰ ποδεῖται ἡ «ἡμερησία περιστροφική» καὶ
νὰ ποστομῶθεῖ καθε Μακράκης καὶ Κοντάκης, χρειάζεται
ὅμως, γιὰ νὰ τοῦς καλονοιώσει κανεὶς, νὰ ἔχει λίγη φυ-
σικὴ καὶ μηχανικὴ—καὶ γι' αὐτὸ τοῦς ἀφίνουμε. Ἀλλὰ,
εἰποὶ τις εἶναι, δὲν πειράζει δὲ καὶ τόσο πολὺ, ἂν δὲν εἴ-
ναι γιὰ τὸν καθένα οἱ ὀχτὼ ἀπόδειξεις. Ἄν δὲν τις κατα-
λάβει ὁ ἀπλὸς ὁ ἄνθρωπος—ὁ λαὸς—ὡς τις παραλείψει θὰ
τις καταλάβουν ὅμως ἄνθρωποι ἀναπτυγμένοι. Καὶ δὲν
εἶναι ἀπεναντίας προτέρημα τοῦ βιβλίου νὰ εἶναι μεγαλῆ-
τερο τὸν κύκλο τῶν ἀναγνώστων του, καὶ τὸ βρίσκει καλὸ
πρῶμα, νὰ εἶναι χρήσιμο σὲ περισσότερο κόσμον, νὰ μπο-
ρεῖ ὁ καθένας κάποια ὠφέλεια νὰ βγάλει, κ' ἐπειδὴ μετὰ τὴ
μύτη ἀκούει τις μυρουδιὰς, πιστεύει ὅτι κάνουν ἀσκήμα
οἱ γέροι, οἱ κοντόθωροι, καὶ μερικοὶ κοντόμυθοι νταν-
τῆδες νὰ στερεώνουνε σ' αὐτὴ τὰ ματογιάλια τοῦς;

Πρῶτα πρῶτα ἔτσι γενικὰ ποῦ εἶναι γραμμένες οἱ ὀχ-
τὼ αὐτὲς ἀπόδειξεις δὲν εἶναι νὰ τις διαβάσει καὶ νὰ ὠφε-
ληθεῖ κανεὶς, οὐδέ ὅταν ἀνώνως ἀπὸ ἐξίσου ἀπέχων κ.τ.λ.»
Γιατὶ ἂν αὐτὸς εἶναι σὲ θέτη νὰ καταλάβει, ἂς ποῦμε τὴν
ἐχτὴ ἀπόδειξη, ποῦ λέει γιὰ τὸ σμήκος τῆς ἐκκρεμοῦς
πάλι τίποτα δὲν θὰ καταλάβει ἂν δὲ τοῦ πειρῶται διὰ
λόγια γιὰ τὸ «ἐντατη» τοῦς νόμους τῶν «αἰωρήσεων» τοῦς
τὴν «ἐπιτάχυνση» τῆς βαρύτητος» τὴ σχέση τῆς μετὰ τὴν

ἀπεριστροφή τῆς γῆς» κι' ἄλλα τέτοια, δηλ. ἂν δὲν γρά-
φεις βιβλίο δὲν πιά γιὰ τὸ λαὸ, ἀλλὰ γι' ἄλλον, ὁρισμένο
πάντοτε, κύκλον ἀναγνώστων. Ἐπειτα εἶναι λάθος, ἀποτέ-
λεσμα κι' αὐτὸ τῆς ἀπρσιῆς μας ποῦ μετὰ κοπνάζει καθε
τόσο ὁ κ. Ψυχάρης, νὰ νομίζουμε πὼς δὲν πειράζει, ἂν
φορτώνουμε ἕνα βιβλίο μετὰ πρᾶματα δὲν ἀνάλογα καὶ ται-
ριαστὰ μετὰ τὴν ἀνάπτυξη, μετὰ τῆς γνώσεως τῶν ἀνθρώπων
ποῦ ζητᾶμε νὰ τὸ διαβάσουν, εἴτε γιὰ νὰ φανοῦμε σοφοί,
εἴτε γιὰ νὰ τὸ κάνουμε τέλειον—κατὰ τὴν ἰδέαν μας—,
καθὼς δὲ τὸ βλέπει κανεὶς μετὰ τὰ διδαχτικὰ μας τὰ βιβλία,
ὅπου ἕνα σωρὸ περιττὰ πρᾶματα γράφονται μόνο καὶ μόνο
γιὰ νὰ δείξει τὴν σοφίαν τοῦ συγγραφέως. Ἀνθὺς κι' ἀπρο-
σεξία νὰ νομίζουμε, πὼς εἶναι τὸ ἴδιο ἕνα βιβλίο ποῦ τῆ-
χει ὅλα σύμμετρα κι' ἁρμονικὰ μετὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ ἀνα-
γνώστη του, ὅπου ὁ ἀναγνώστης δὲν παραλείπει τίποτα,
ποῦ τὸ διαβάσει ὅλο, ἄλλα μέρη εὐκολώτερα κι' ἄλλα δυ-
σκολώτερα καταλαβαίνοντας, κ' ἕνα βιβλίο ἀπὸ τὴν ἄλλη,
ποῦ ἀναγκάζεται ὁ ἀναγνώστης στὸ διάβασμα νὰ πηδαίει
ἀφήνοντας κεφάλαια καὶ παραγράφους, ἐπειδὴ βρίσκει πρᾶ-
ματα ποῦ τοῦ εἶναι ἀδύνατο ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξη του, ἀπ' ὅσα
εἶναι φυσικὸ νὰ ξερίει ἢ σωστότερα νὰ μὴν ξερίει, νὰ τὰ
καταλάβει. Τὸ πρῶτο βιβλίο τὸν ἱκανοποιεῖ καὶ τὸν εὐχα-
ριστεῖ, ἐνὺ τὸ ἄλλο δὲ μόνον δὲν τὸν εὐχαριστεῖ, ἀλλὰ καὶ
τόνε συνηθίζει στὸ μπόστιχο διάβασμα.

Τί λέτε; Μιὰ φορὰ ποῦ ἀρχίσαμε τὸ ταξίδι τὸ ὕρ α-

νὰ σαλπρίζουν πὼς τὸ μνημόσυνο στὸν Πα-
λαιολόγο ἡ ἔπρεπε νὰ γίνῃ Πανελλήνιο, ἐπι-
δελτικώτατο, μεγαλοπρεπέστατο, ἢ νὰ μὴ γί-
νῃ καθόλου!

Δὲν ντρέπονται καὶ λιγάκι νὰ ξεστομίζουν
τέτοιες ἀνοησίες; Δικαίωμα τῶν πατριωτῶν
εἶναι νὰ κάνουν μνημόσυνο σήμερον στὸν Πα-
λαιολόγο, αὐριο στὸ Κόδρω καὶ μεθαύριο στὸν
Ἀχιλλέα ἢ στὸν Αἰντα. Ποιὸς θὰ τοῦς ἐμ-
ποδίσῃ; Ἡ λογικὴ; Μὰ ποῦ νὰ τρέξουν νὰ
τὴν βροῦνε τὴν κυρά αὐτὴ, ποῦ ἀπὸ χρόνια
καὶ ζαμίνια τώρα μᾶς ἀφίσε γειὰ χωρὶς νὰ
μᾶς ἀφήσῃ καὶ τὸ κατατόπι της; Μήπως εἴ-
χατε τὴν ἀπαίτηση νὰ τοῦς ἐμποδίσῃ ἡ Κυ-
βέρνησις; Καλὲ, τί εἶν' αὐτὰ ποῦ λέτε; Ἄλ-
λ' ἐννοοῖ δὲν ἔχει ἡ Κυβέρνησις παρὰ νὰ χά-
νεται μετὰ ψιλολογήματα.

Ἐδῶ στὸν τόπο μας ὁ καθένας εἶναι λεύ-
τερος νὰ κάνῃ τὸ κέφι του.

Θέλει κάνει μνημόσυνο στὸν Παλαιολόγο,
θέλει κάνει καὶ πόλεμον. Κανενοῦς λογαρια-
σμὸ δὲν θὰ δώσῃ, ἀφοῦ κανένας δὲν θὰ τοῦ
ζητήσῃ λογαριασμὸ. Ἐλευθέρῃ Κέρκυρᾳ, σοῦ
λέει ἄλλος. Τί νὰ κάθεται νὰ πονοκεφαλᾷ
γιὰ κάθε ψυλλοπήθημα;

ΔΙΑΒΑΣΑΤΕ

τὴν «Πρωία» τῆς περασμένης Πρασκουῆς, 28 τοῦ
Μαῖ; Ὁχι; Μὰ τότε, βλογημένοι, χάσατε ἕνα γλέντι
περίφημο. Ὁ Πάτερ-Μιστριώτης σχολιάζοντας τις ἀ-
νοησίες τοῦ «Ἐμπρός» γιὰ τὸ δίσκο ποῦ κατὰ γυρίει
στὸ Νεκροδικεῖο τὴν καθολικὴ καὶ «ἀνθελληνικὴ»
προπαγάνδα τῆς Πόλης (θυμηθῆτε κείνα ποῦ γράφηκε
στὸ 97 φύλλο γιὰ τοῦς φιλελλήνες φάρους τοῦ Κον-
τοσακλίου), λέει τοῦ κόσμου τις ἀνοησίες, ἀναμασσώντας
τις ἀγαπημένες του προδοσίας καὶ τοῦς ἄλλους ἐχε-
ρένιους φαπλαταρισμούς του.

Ὁ Πάτερ-Μιστριώτης, στὸ περίφημο αὐτὸ ἀρθρον τοῦ
μιλάει καὶ γιὰ τὸ «Νουμά»... Ἀλλὰ ποῖον ἄρξ γε
ἐννοεῖ (ὁ δίσκος δηλ.) δημοσιογραφικὸν ὄργανον, ὅπερ
ἐξυπηρετεῖ τὴν προπαγάνδαν; Ἴσως ἡδυνάτῃ τις νὰ
ἐπίδῃ εἰς τὴν «Νουμάν». Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἐφημερίς
αὕτη δὲν ἀναγινώσκει καὶ ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ
λαοῦ, πιθανώτερον πιστεύεται, ὅτι ἐνεδεικνύετο ἐφημερίς
τις (ἡ «Ἐστία»), ἥτις γράφεται ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις
καθηγητοῦ τινος τοῦ Πανεπιστημίου κτλ..

Τὴν πετριά τοῦ ὁ ἄνθρωπος. Ὁχι γιὰ τὸ «Νου-
μά», ποῦ μπορεῖ νὰ μὴ διαβάζεται ὑπὸ τοῦ δελτιογιν-
νικοῦ λαοῦ, ποῦ διαβάζει τὴν «Πρωία» καὶ τὸν ἐξυ-
μενεῖ γιὰ σὸ φὸ καθηγητὴ, μὰ γιὰ τὴν «Ἐστία» ποῦ
θαρεῖ (μπορεῖ καὶ νὰ μὴ τὸ θαρρῇ, μὰ νὰ τὸ λέῃ

ν ο ὕ δὲ θάτανε καλὸ νὰ μὴν τίφισον» ἔτσι στὴ μέση
χωρὶς νὰ ἴδωμε καμπόσα ἀπὸ τὰ θαυμάσια πρᾶγματα
ποῦ τονε στολίζουν, χωρὶς νὰ φτάσῃ ἐπαγωγικὰ καὶ νὰ
νακαλύψωμε δεύτεροι Νεώτερες δὲ στὸν νόμον τῆς ἔλξεως,
ὅστις εἶναι τὰ οὐράνια σώματα» ἀλλὰ τὸ «πνεῦμα ὅπερ
διέπει τὸ βιβλίον, πνεῦμα ἥμισυ μεθοδικὸν καὶ μορφωτι-
κόν; Ἐκτυλίζετε, ὦ Νύκτες, τὰς σελίδας τοῦ βιβλίου
«Οὐρανοῦ» (σελ. 35) καὶ εἰτε, ὅσοι δὲ βρίσκετε σωτὴ τὴ
λέξη ἐκτυλίγω γιὰ τις σελίδας τῶν βιβλίων, εὐφραμέτε
καὶ συλλογιστῆτε ὅτι στοῦ Εὐριπίδη τὴν ἐποχὴ τὰ βιβλία
ἀπὸ πάπυρο φτιασμένα εἶχαν σχῆμα κυλινδρικὸν καὶ γιὰ
νὰ τὰ διαβάσουν τὰ ἐκτυλίγαν. Ἐκτυλίζετε λοιπὸν τὰς σε-
λίδας τοῦ βιβλίου τοῦ Οὐρανοῦ καὶ εἰτε φτασέτε τὴν σελίδα 44
σταματήστε: Ὁ μέγιστος ἀριθμὸς κηλίδων παρατηρεῖται,
ἀνὰ ἑνδεκα περίπου ἔτη... Ἐτὸ περιεργὸν εἶναι ὅτι καὶ ὁ
γῆινος μαγνητισμὸς καὶ τὸ πολικὸν σέλας ἔχουν περιοδικό-
τητα, ἀντιστοιχοῦσαν ἀκριβῶς πρὸς τὴν τῶν ἡλιακῶν κη-
λίδων. Δὲν εἶναι ὅμως πολὺ πῶς περίεργον νὰ συναντᾷ
κανεὶς τέτοια πρᾶγματα σὲ βιβλίο γραμμένο γιὰ τὸ λαὸ,
γιὰ τὸν πολὺ τὸν κόσμον; Ἄς τυλίζουμε τώρα τὸ βιβλίο
δὲν ὅμως ὅλο. Ἄς σταθοῦμε στὴ σελίδα 15. «Ὅταν δέλω
νὰ σποῦ δάσω ἐν μνημεῖον, τὸν Παρθενῶνα, τοποθε-
τοῦμαι εἰς τρόπον ὥστε νὰ βλέπω τὸ σύνολον φωτιζόμενον
καταλλήλως» δὲν φαντάζομαι ὅτι ἐπισκεπτόμενος τὰ ὑπὸ
γεια θὰ ἐννοήσῃ τὸ μεγαλεῖον καὶ τὸ κάλλος τοῦ μνημεῖ-